

Archeologienota Zonnebeke Passendalestraat 80

Programma van maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

26-2-2020

1. Gemotiveerd advies

Het terrein is gelegen in Zonnebeke in de provincie West-Vlaanderen, aan de Passendalestraat en Mispelarestaat. Het grootste deel van het terrein maakt op het moment van schrijven deel uit van een fabriek en is bebouwd. Het oostelijk deel is in gebruik als landbouwgrond. Kadastraal gezien bevindt het terrein zich op: Zonnebeke, afdeling 2, sectie C, perceel nr. 705C, 594S, 594T, 700D, 594R, 560E (partim), 556B (partim), 619A (partim), 615A, 616, 617, 595D2, 695, 672, 673, 668 (partim), 669A (partim), 568D (partim), 574B, 782A, 602, 573A (partim), 572 (partim), 594R, 624, 628 (partim), 629 A, (partim), 662, 621, 575B, 576C, 601/2B, 587C, 576/2D, 633A, 635 (partim), 634 (partim), 555 (partim), 620A, 679E, 600C, 779A, 779B, 686D, 595C2 en 614A.

Binnen de grenzen van het plangebied worden meerdere bodemtypes aangegeven. Het deel waarop de nieuwe diepvrieskamer gepland is, is gekarteerd als w-LhP: Natte zandleembodem zonder profiel of met onbepaald profiel. Colluviale natte stuwwatergronden voor Lhp, terwijl bij LhP een zwakke profielontwikkeling geassocieerd is met de colluviale bodems zonder profielontwikkeling. De humeuze bovengrond is grijsbruin en rust op een colluviaal dek met baksteen- en houtskoolrestjes. Roestverschijnselen beginnen onderaan de bouwvoor en gaan door in het ganse profiel of verminderen soms met de diepte; het zandleemdek rust dikwijls op wisselende diepte op Tertiair substraat. De gronden zijn periodiek onderhevig aan sterke wateroverlast. Ze zijn weinig geschikt voor akkerland, en geschikt voor weide. Op de rest van het terrein zijn matig droge tot matig natte zandleem en kleibodems zonder profiel of met onbepaald profiel aanwezig. Het DTM toont dat het grootste deel van het terrein reeds af- of vergraven is door de bouw van de fabrieksgebouwen, enkel op het oostelijk deel is nog de originele topografie aanwezig.

Het archeologisch kader, net als het historisch kader, toont een aanzienlijke kans op het aantreffen van sporen en structuren uit de Eerste Wereldoorlog. Er dient echter opgemerkt te worden dat de nivelleringswerken reeds vergund en uitgevoerd zijn en dat hierbij het archeologisch bodemarchief tot op grote diepte reeds vergraven zal worden. De bouw van de diepvrieskamer (groene zone) zal bijgevolg geen nieuwe verstoringen meer teweeg brengen. De aanleg van het bovengrondse bufferbekken (rode zone) zal ook geen bodemingrepen met zich mee brengen. De herinrichting van de verhardingen voor vrachtwagenparkings en dempen van een bestaand bufferbekken (blauwe zone) zal ook geen nieuwe verstoringen met zich mee brengen.

De geplande werken omvatten een zone van ca. 52.737m² en kunnen ingedeeld worden in drie zones. Een eerste deel (groene zone – ca. 24.277m²) bestaat uit het optrekken van een nieuwe diepvrieskamer in de uiterst noordoostelijke hoek van het terrein. Hiervoor werd het terrein reeds genivelleerd (referentiepeil +43,38m TAW - ca. 18500m³). De zone van de nieuwe diepvrieskamer kent een hoogteverschil van bijna 4m tussen het noorden en zuiden. In het noorden ligt de huidige TAW-hoogte op ca. +46,7m, centraal op ca. +44,61m en in het zuiden op ca. +42,88m TAW. In het noorden zal tot een hoogte van +44,66m TAW afgegraven worden, centraal tot ca. +41,58m TAW en in het zuiden ca. +40,06m TAW. De graafwerken gingen bijgevolg overal tot minstens 2m diep onder het huidige maaiveldniveau. De vergunning voor deze nivelleringswerken werden reeds aangevraagd voor het ingaan van de nieuwe archeologiewetgeving (datum dossieraanvraag 23 mei 2016) en

verkregen in 2017. Na de nivelleringswerken zal een nieuwe diepvrieskamer (ca. 10836m²) gebouwd worden waarvoor deze vergunningsaanvraag en archeologienota van toepassing is. De fundering hiervan bestaat uit paalfundering langs de contouren van het gebouw. De onderkant hiervan bevindt zich op 5,5m ten opzichte van het genivelleerd niveau. Daarnaast zal het gebouw gefundeerd worden op een betonplaat met een dikte van ca. 20cm. Gezien de nivelleringswerken reeds vergund zijn, zal het archeologisch erfgoed bij deze werken reeds tot grote diepte vergraven zijn. De bouw van de diepvrieskamer zal bijgevolg geen nieuwe verstoringen meer teweeg brengen. Een tweede deel (rode zone) bestaat uit de aanleg van een bovengronds bufferbekken met opgeworpen taluds. Het bufferbekken, inclusief de taluds, zal een oppervlakte hebben van ca. 9764 m². Er dient uitdrukkelijk opgemerkt te worden dat het bufferbekken aangelegd wordt op het huidige maaiveldniveau waarbij geen bodemingrepen zullen plaatsvinden, net om het onderliggende archeologische erfgoed te vrijwaren. Een derde zone (blauwe zone) omvat een oppervlakte van ca. 18.696 m² en bevindt zich in het zuidelijke deel. In deze zone zal een bestaand bufferbekken en twee kleinere vijvers met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 5000m² volledig gedempt en verhard worden als parkeerzone voor vrachtwagens. De bestaande verhardingen worden heringericht en er wordt een weegbrug aangelegd. Het bestaande gebouw (ca. 1750m²) blijft behouden. De bodemingrepen in deze zone zijn bijgevolg beperkt tot reeds verstoorde delen of brengen geen bodemingrepen met zich mee.

Gezien de nivelleringswerken reeds vergund zijn, zal het archeologisch erfgoed bij deze werken reeds tot grote diepte vergraven zijn. De bouw van de diepvrieskamer zal bijgevolg geen nieuwe verstoringen meer teweeg brengen. De andere geplande werken situeren zich bovengronds zonder nieuwe bodemingrepen. Er dient geen verder archeologisch vooronderzoek te gebeuren.

Verder vooronderzoek op het plangebied zal bijgevolg niet leiden tot kennisvermeerdering, en wordt dus niet geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch vooronderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.